

WOJEWODA KUJAWSKO-POMORSKI

WPS.III.9421.4.7.2017

**Pani
Wiesława Jaranowska
Kierownik
Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej
w Brodnicy**

Szanowna Pani Kierownik,

stosownie do art. 128 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r., poz. 1508 z późn. zm.), zwanej w dalszej treści „ustawą” oraz § 17 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61, poz. 543 z późn. zm.), przekazuję niniejsze zalecenia pokontrolne.

W dniach 20, 21, 22 i 23 czerwca oraz 26 i 27 lipca 2017 r. inspektorzy Wydziału Polityki Społecznej, działający na podstawie upoważnienia nr 423/2017 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 29 czerwca 2017 r., przeprowadzili kontrolę sprawdzającą w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Brodnicy, zwanym w dalszej treści pisma „GOPS”, „Ośrodkiem” lub jednostką kontrolowaną.

Zakres kontroli obejmował wykonanie zaleceń pokontrolnych nr WPS.III.9421.4.10.2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2016 r. do 30 czerwca 2017 r. Celem kontroli było ustalenie sposobu realizacji zaleceń pokontrolnych, w tym ujawnienie ewentualnych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków.

Szczegółowe wyniki z kontroli zostały zawarte w protokole podpisanym przez kierownika jednostki kontrolowanej w dniu 9 maja 2018 r., do treści którego nie zostały wniesione zastrzeżenia.

Na podstawie ustaleń zawartych w wyżej wymienionym protokole, **Wojewoda Kujawsko-Pomorski pozytywnie z nieprawidłowościami¹ ocenił działalność jednostki kontrolowanej** w zakresie organizacji Ośrodka, struktury i kwalifikacji zatrudnienia oraz prawidłowości realizacji wybranych form udzielanej pomocy w szczególności usług opiekuńczych i realizacji pracy socjalnej.

¹ Wojewoda Kujawsko-Pomorski stosuje 5 stopniową skalę oceny: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowością, pozytywna nieprawidłowościami, negatywna (zarządzenie nr 371/2017).

Przez uchybienie, należy rozumieć odstępstwo od stanu pożądanego o charakterze wyłącznie formalnym, nie powodujące następstw dla kontrolowanej działalności, zarówno w aspekcie finansowym, jak i wykonywania zadań. Przez nieprawidłowość, należy przez to rozumieć działanie lub zaniechanie, które z punktu widzenia kryteriów kontroli jest nielegalne, niegospodarne, niecelowe lub nierzetelne, a w przypadku kontroli wykonywania zadań – nieskuteczne, niewydajne lub nieoszczędne.

Na sformułowanie oceny wpływ miały dokonane w toku kontroli sprawdzającej ustalenia, iż w okresie kontrolowanym zostały zrealizowane 4 zalecenia pokontrolne, wydane w 2013 r., częściowo zrealizowano 1 zalecenie pokontrolne, a pozostałe 5 zaleceń nie zostało zrealizowanych.

W dalszej części niniejszego dokumentu znajduje się analiza ww. ustaleń, opis przyczyn ich powstania, wskazanie osób odpowiedzialnych oraz wnioski i zalecenia w sprawie ich usunięcia.

W wyniku przeprowadzonej kontroli problemowej stwierdzono, iż obowiązujący statut i regulamin organizacyjny Ośrodka nie były dostosowane do zadań faktycznie realizowanych, obowiązujących przepisów prawa oraz, że obydwa uregulowania wewnętrzne nie były ze sobą spójne. Zalecono dostosowanie obydwu aktów wewnętrznych do faktycznych zadań realizowanych przez GOPS oraz obowiązujących przepisów prawa.

Z ustaleń kontroli sprawdzającej wynika, iż w dniu 11 marca 2014 r. uchwalono nowy statut GOPS, obowiązujący od dnia podjęcia uchwały nr XXX/199/14 Rady Gminy Brodnica. Uchwałą nr XVII/91/16 Rady Gminy Brodnica z dnia 29 marca 2016 r. dokonano zmiany dotychczasowego statutu, która weszła w życie od 1 sierpnia 2016 r. Nowy akt ograniczał zakres zadań statutowych GOPS do zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej.

Kontrolujący stwierdzili, iż zapisy statutowe ograniczały zakres zadań ustawowych określony w art. 18 oraz pozostawały w sprzeczności z ww. aktem w kwestii przyznawania i wypłacania zasiłków stałych oraz składania sprawozdania z działalności jednostki kontrolowanej i przedstawiania wykazu potrzeb na rok następny.

Kontrola sprawdzająca wykazała, iż Kierownik GOPS nie wprowadził regulaminu organizacyjnego w trybie § 8 statutu uchwalonego w 2014 r. Regulamin organizacyjny został wprowadzony po upływie dwóch lat, zarządzeniem nr 1/2016 z dnia 12 sierpnia 2016 r. Do tego czasu obowiązywał dokument wprowadzony na podstawie uchylonej uchwały.

Kontrolujący stwierdzili, iż wprowadzony w 2016 r. regulamin organizacyjny jest spójny ze statutem wprowadzonym w dniu 11 marca 2014 r., uaktualnionym w dniu 26 marca 2016 r. Ujednolicenia w zakresie stanowisk pracy wymaga schemat organizacyjny, stanowiący załącznik do regulaminu.

Na podstawie ww. ustaleń kontrolujący uznali, iż zalecenie pokontrolne, dotyczące dostosowania ww. uregulowań wewnętrznych zrealizowano częściowo.

Kontrola wykazała, że kolejne zalecenie, dotyczące podpisywania „z up. Wójta” wyłącznie dokumentów, wynikających z czynności wykonywanych na podstawie udzielonych upoważnień zostało zrealizowane. W trakcie kontroli sprawdzającej ustalono, iż kierownik Ośrodka dokumenty, wynikające ze sprawowania funkcji zwykłego zarządu i pracownicze podpisywał jako kierownik jednostki. Jednocześnie ustalono, iż Wójt Gminy Brodnica w dniu 18 marca 2014 r. upoważnił Kierownika GOPS do wydawania decyzji w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości Gminy Brodnica.

Podczas kontroli problemowej w 2013 r. kontrolujący stwierdzili, iż Ośrodek nie posiadał instrukcji kancelaryjnej, jednolitego rzeczowego wykazu akt oraz instrukcji organizacji i zakresu działania składnicy akt, wymaganych po zmianach legislacyjnych w 2011 roku. W trakcie kontroli sprawdzającej ustalono, iż Kierownik GOPS wymagane akty wprowadził do stosowania zarządzeniem nr 7/2014 z dnia 15 grudnia 2014 r., z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2015 r. Niewywiązanie się z terminu realizacji zalecenia, uzależnione było uzyskaniem zgody właściwego archiwum, co po udokumentowanych monitach, nastąpiło 29 sierpnia 2014 r.

W obszarze struktury zatrudnienia w wyniku kontroli problemowej, zalecono w terminie do 31 marca 2014 r. dostosowanie zatrudnienia pracowników socjalnych do wymogów art. 110 ust. 11 ustawy, w brzmieniu: „*Ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym*

wymiarze czasu pracy na 2000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracowników socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących”. Jak ustalono w toku kontroli sprawdzającej, teren działania jednostki kontrolowanej obejmował Gminę Brodnica, na dzień 31.12.2016 r. zamieszkałą przez 8.356 mieszkańców. Zgodnie z powyższym, w celu zapewnienia prawidłowej realizacji zadań, w GOPS powinno być zatrudnionych, nie mniej niż 5 pracowników socjalnych w pełnym wymiarze czasu pracy. Kontrolujący ustalili, iż realizując zalecenie po kontroli problemowej, w dniu 24 marca 2014 r. Kierownik GOPS na czas określony (od 24.03.2014 r. do 31.03.2015 r.) na stanowisku pracownika socjalnego w wymiarze ½ etatu zatrudnił p. ██████████, który posiadał kwalifikacje do wykonywania ww. zawodu. Kontrolujący uznali, iż w okresie kontrolowanym Ośrodek nie spełniał normy ustawowej w zakresie liczby pracowników socjalnych na 2000 mieszkańców gminy.

Poza powyższym, kierownik GOPS realizując zalecenia pokontrolne z 2013 r. dokonał zmian zakresów czynności pracownikom socjalnym, realizującym pracę socjalną i przeprowadzającym wywiady środowiskowe w miejscu zamieszkania klienta, dostosowując do katalogu zadań ustawowych przypisanych ww. grupie zawodowej i faktycznie wykonywanych czynności.

W wyniku kontroli w 2014 r. stwierdzono, że akta świadczeniobiorców prowadzone były poszczególnymi rodzajami pomocy, a nie według środowisk, którym udzielana jest pomoc, co nie daje możliwości całościowego spojrzenia na środowisko i jego potrzeby oraz przyznanych świadczeń. Kontrola sprawdzająca wykazała, iż zalecenie pokontrolne w ww. zakresie zostało zrealizowane całkowicie.

W obszarze działalności merytorycznej, w wyniku kontroli problemowej zalecono jednostce kontrolowanej „szersze odzwierciedlenie w kwestionariuszach wywiadów środowiskowych podejmowanych działań w zakresie pracy socjalnej”. W trakcie kontroli sprawdzającej ustalono, iż działaniami o charakterze pracy socjalnej objęto wszystkie rodziny korzystające z pomocy społecznej w okresie kontrolowanym, jednakże w sprawozdaniu rocznym MPiPS-03 zostały zawarte błędne dane w tym zakresie. GOPS realizował działania o charakterze pracy socjalnej zgodnie z wymogami ustawowymi oraz prowadził właściwą dokumentację realizowanych czynności. Analizowane w trakcie kontroli sprawdzającej kontrakty socjalne, zawierały liczne nieprawidłowości: w 3 przypadkach w sposób lakoniczny ustalono przyczyny trudnej sytuacji życiowej klienta, we wszystkich przypadkach cele szczegółowe były niespójne z celem głównym, działania klientów i pracowników socjalnych nie zawsze były adekwatne do ustalonych celów szczegółowych, ocena realizacji działań odnosiła się tylko do klienta, ponadto w 4 przypadkach zastosowano niewłaściwy druk kontraktu socjalnego.

W trakcie kontroli problemowej stwierdzono, iż Rada Gminy w Brodnicy nie podjęła uchwały w sprawie ustalenia zasad sprawienia pogrzebu. Zalecono, w terminie do 31 marca 2014 r. wprowadzenie procedury w zakresie sprawiania pogrzebu w trybie art. 44 ustawy. Kontrolujący uznali zalecenie za zrealizowane, ponieważ w ustalonym terminie wprowadzono uchwałą Rady Gminy w Brodnicy procedurę w zakresie sprawiania pogrzebu.

W wyniku przeprowadzonej kontroli w 2013 r. stwierdzono, iż w decyzjach administracyjnych wymienionych w protokole z kontroli, przyznających specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi zawarto niezgodny z przepisami prawa termin wnoszenia odpłatności za wykonywane usługi. Ponadto wykazano, iż liczba godzin faktycznie wykonywanych specjalistycznych usług opiekuńczych była niezgodna z zapisami zawartymi w decyzjach kierowanych do wnioskodawców. Tę samą nieprawidłowość, dotyczącą liczby godzin, stwierdzono w przypadku realizacji usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania klienta – w przypadkach opisanych w protokole z kontroli stwierdzono, iż świadczone inną liczbę godzin usług niż wskazana w decyzji przyznającej

tę formę pomocy.

Zalecono do stosowania na bieżąco, realizację usług w liczbie zgodnej z wydaną decyzją administracyjną przyznającą, zarówno specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, zwane dalej „suo”, jak i usługi opiekuńcze finansowane z zadań własnych gminy. Jednocześnie dodatkowo zalecono wskazywanie w wydawanych decyzjach administracyjnych przyznających suo, terminu opłaty, zgodnego z rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. z 2005 r., Nr 189, poz. 1598 z późn. zm.), zwanym dalej „rozporządzeniem w sprawie suo”.

W trakcie kontroli sprawdzającej ustalono, iż przyznana pomoc w formie usług opiekuńczych znajdowała uzasadnienie w zgromadzonej przez GOPS dokumentacji. Wydane w okresie kontrolowanym decyzje administracyjne zawierały elementy, wynikające z art. 107 § 1 k.p.a. poza oznaczeniem organu, które było we wszystkich przypadkach niewłaściwe. We wszystkich badanych decyzjach nieprecyzyjnie określono dzienną liczbę godzin usług do realizacji, wskazując: „średnio po (...) godziny dziennie”, w 2 na 4 badane decyzje administracyjne nie wskazano dni tygodnia, w których usługi miały być wykonane. Ponadto, zespół inspektorów ustalił, iż nie przestrzegano postanowień obowiązującej od 2012 r. uchwały rady gminy w sprawie usług opiekuńczych w zakresie sposobu wnoszenia odpłatności należnej za usługi. Usługobiorcy, należności za wykonane usługi wpłacali w następnym miesiącu po realizacji usługi, w 23 na 31 przypadków wpłaty dokonano w terminach przekraczających termin dokonania wpłaty, określony w uchwale rady gminy. Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania klienta realizowane były przez 2 etatowych opiekunów GOPS, którzy w przypadku nieobecności zobowiązani byli do zastępowania się wzajemnie. Zgodnie z wyjaśnieniem kierownika GOPS, pod nieobecność któregoś pracowników, zastępowała go także najbliższa rodzina usługobiorcy po wcześniejszym uzgodnieniu z usługobiorcą. Praktykę powierzenia członkom rodziny realizacji usług opiekuńczych przyznanych przez organ decyzją administracyjną, w zastępstwie za nieobecnych realizatorów z GOPS, kontrolujący uznali za niedopuszczalną. Zespół inspektorów w trakcie kontroli sprawdzającej ustalił, iż we wszystkich analizowanych przypadkach liczba godzin usług faktycznie wykonanych była niezgodna z liczbą godzin usług wynikających z wydanej decyzji; w 3 na 4 analizowanych przypadków zrealizowano mniejszą liczbę godzin usług, niż wynikająca z decyzji administracyjnej.

Celem rzetelnego dokumentowania realizacji usług stosowano kontrolki czasu pracy opiekunki, które każdorazowo podpisywał klient. Opłaty wnoszone przez klientów za świadczone usługi opiekuńcze były zgodne z kontrolkami czasu pracy realizatorów usług. Kontroli realizacji usług opiekuńczych dokonywał Kierownik GOPS. Dokumenty przedłożone inspektorom kontrolującym w tym zakresie wykazały, iż przedmiotowe kontrole nie odnosiły się do czasu i wymiaru świadczenia usług u klienta.

W toku czynności sprawdzających w zakresie realizacji suo, dokonano badania spraw za okres 01.01.2016 – 30.06.2017 r. pod kątem: prawidłowości prowadzenia postępowania administracyjnego, organizacji realizacji wydanych decyzji administracyjnych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, kwalifikacji realizatorów usług stosownie do wymogów rozporządzenia w tym zakresie oraz ponoszenia odpłatności za zrealizowane usługi przez klientów i sporządzania sprawozdawczości z realizowanego zadania.

Kontrolujący ustalili, iż przyznana pomoc w formie suo znajdowała uzasadnienie w zgromadzonej przez GOPS dokumentacji, stosowano dokumenty wynikające z przepisów prawa, dokumentacja była kompletna, także terminowo przeprowadzone wywiady środowiskowe zawierały wymagane dane. Stwierdzono, że we wszystkich badanych przypadkach nie przestrzegano terminu przeprowadzenia aktualizacji wywiadów środowiskowych, określonego w § 9 rozporządzenia Ministra

Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 sierpnia 2016 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. z 2016 r., poz. 1406 z późn. zm.)

Analiza wydanych decyzji administracyjnych przyznających suo wykazała następujące nieprawidłowości:

- niezasadnie przywoływano, w podstawach prawnych, uchwałę rady gminy dotyczącą usług opiekuńczych finansowanych z zadań własnych gminy,
- GOPS nie posiadał dokumentacji wymaganej § 4 pkt 4 rozporządzenia w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych, dotyczącej ustalenia ceny 1 godziny suo,
- niewłaściwie stosowano przepis § 4 pkt 2 rozporządzenia w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych, dotyczący przyjęcia minimalnego poziomu dochodu, od którego oblicza się wysokość odpłatności za suo, zgodnie z przedziałami dochodowymi określonymi w tabeli wynikającej z § 4 pkt 3 ww. rozporządzenia,
- w 3 na 19 wydanych decyzji w sprawie suo, niejednoznaczne i nieprecyzyjne oznaczano liczbę godzin suo przyznaną klientowi, stosując zapis z użyciem słowa „średnio”, w pozostałych decyzjach nie wskazywano konkretnych dni tygodnia realizacji suo, stosowano zapis „tygodniowo”,
- w 4 decyzjach przyznających klientowi wnioskowaną formę pomocy, suo określano mianem „psychiatrycznych”,
- w jednym przypadku przyznano suo z mocą wsteczną, w tym samym przypadku klient nie posiadał decyzji z chwilą rozpoczęcia usług,
- w 3 wydanych decyzjach dot. suo, na 20 kontrolowanych, wskazano niezgodny z § 5 rozporządzenia w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych, termin wniesienia odpłatności za wykonane suo,
- w decyzjach, orzekając o przyznaniu suo nie stosowano nazewnictwa rodzajów suo określonego w § 2 rozporządzenia w sprawie suo,
- w 100% badanych decyzji administracyjnych wskazano, iż opłatę za suo można wносить do kasy GOPS lub przelewem na podane konto GOPS, co jest niezgodne z § 5 rozporządzenia w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych, wskazującym iż opłatę ww. wnosi się bezpośrednio lub przelewem do kasy urzędu gminy,
- decyzje zawierały elementy wymagane przepisem art. 107 k.p.a. jednak zawierały nieprawidłowe oznaczenie organu, zamiast którego widniał GOPS.

Kontrolujący ustalili, iż przeważająca większość decyzji przyznających suo, została wydana w dniu przeprowadzenia wywiadu i w tym samym dniu odebrana przez klienta.

Na podstawie badanej dokumentacji stwierdzono, iż suo nie świadczone zgodnie z orzeczeniem decyzji, tj. nie we wszystkie dni robocze, nie we wszystkie tygodnie poszczególnych miesięcy, świadczone w dni wolne od pracy (soboty, niedziele i święta) – co m. in. wykluczone było zapisami w decyzjach poprzez stwierdzenie: „w dni robocze”.

Powyższe ustalenia miały odzwierciedlenie także we wnoszonej przez klienta odpłatności, która w większości przypadków, wnoszona była nieterminowo. Klienci zgodnie z otrzymanymi decyzjami, dokonywali odpłatności za faktycznie zrealizowane suo. Nie mniej jednak, kontrolujący ustalili, iż GOPS błędnie przyjął minimalny poziom dochodu, stanowiący podstawę do wyliczenia procentowego wskaźnika odpłatności od ceny suo za 1 godzinę określonych w § 4 pkt 3 rozporządzenia w sprawie suo. Tym samym, w wydanych decyzjach administracyjnych nieprawidłowo wyliczono procent odpłatności za przyznane suo. Wskutek błędu GOPS dokonane przez klientów opłaty za suo, wynikające z kart pracy także nie były właściwe, tj. były zgodne z orzeczeniem decyzji.

Wskutek powyższego, kontrolujący ustalili, iż klienci za zrealizowane suo w 2016 r. we wszystkich przypadkach dokonali mniejszej odpłatności niż należna. Niedopłata za zrealizowane suo w 2016 r. wynosi 2.971,23 zł. W I półroczu 2017 r. niedopłata wystąpiła w 6 przypadkach na łączną kwotę 4.045,72 zł a w 2 przypadkach miała miejsce nadpłata na łączną kwotę 71,08 zł, co wynikało z niezrealizowania godzin przyznanych suo z powodu nieprecyzyjnego orzeczenia w decyzjach. Szczegółową analizę odpłatności za suo, w układzie tabelarycznym, odrębnie na każdego klienta oraz czasookres korzystania z suo, przedstawiono w załączniku nr 5 do protokołu kontroli sprawdzającej.

Realizatorami suo były osoby, z którymi Kierownik GOPS zawierał umowy-zlecenia. Stwierdzono, iż niewłaściwie określano przedmiot umowy, nie stosowano nazewnictwa rodzajów suo, wynikającego z § 2 przedmiotowego rozporządzenia. Nie wszyscy realizatorzy suo wyłonieni zostali w drodze konkursu, które ogłaszał Kierownik GOPS. Nabory nie odzwierciedlały zawartych umów zleceń, te z kolei nie korelowały z wydanymi decyzjami administracyjnymi i kartami pracy. Kontrola wykazała, iż nie wszyscy realizatorzy usług spełniali wymogi wynikające z § 3 rozporządzenia w sprawie suo.

Całość postępowania, polegającego na wyborze wykonawców, zawieraniu umów, kontroli realizacji suo prowadził Kierownik GOPS, w tym był członkiem komisji dokonującej wyboru realizatora suo, pełnił nadzór nad realizacją umów-zleceń, opisywał pod względem merytorycznym i akceptował do wypłaty dokumenty stanowiące podstawę wynagrodzenia zleceniobiorcy.

Ponadto, w trakcie kontroli sprawdzającej ustalono, iż sprawozdanie roczne MPiPS-03 w zakresie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania klienta, jaki i suo, nie odzwierciedlało wartości i ilości usług opiekuńczych z wydanych decyzji administracyjnych, ponieważ zostało sporządzone niezgodnie z wytycznymi zawartymi w objaśnieniach do sporządzania sprawozdania na formularzu MPiPS-03 z udzielonych świadczeń pomocy społecznej - pieniężnych, w naturze i usługach, zawarte w rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 30 września 2016 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie określenia wzorów formularzy sprawozdawczych, objaśnień co do sposobu ich wypełniania oraz wzorów kwestionariuszy (...) (Dz. U. z 2016 r., poz. 1722).

Kontrolujący zalecenia pokontrolne, w obszarze realizacji zadania własnego gminy o charakterze obowiązkowym polegającego na organizowaniu i świadczeniu usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania klienta oraz zadania zleconego z zakresu administracji rządowej realizowanego przez gminę, polegającego na organizowaniu i świadczeniu specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi, uznali za niezrealizowane.

W wyniku kontroli problemowej stwierdzono, iż w decyzji o skierowaniu do domu pomocy społecznej wskazanej w protokole nie zawarto uzasadnienia prawnego, wynikającego z art. 107 § 3 k.p.a. Zlecono do stosowania na bieżąco zawieranie w decyzjach administracyjnych kierujących do dps, uzasadnienia prawnego, wyjaśniającego podstawy prawne decyzji, z przytoczeniem właściwych przepisów prawa oraz jako kolejne zalecenie zapisano wskazywanie, w podstawach prawnych w wydawanych decyzjach administracyjnych, dotyczących zmiany wysokości odpłatności za pobyt w dps, przepisów na podstawie, których dokonano zmiany decyzji ostatecznej.

W toku kontroli sprawdzającej ustalono, iż w podstawie prawnej wydanej przez GOPS decyzji kierującej do dps zawarto nieaktualne rozporządzenie w sprawie domów pomocy społecznej, nieobowiązujące teksty jednolite ustawy o pomocy społecznej i k.p.a., w decyzji kierującej do dps nie zawarto również uzasadnienia prawnego wymaganego przepisem art. 107 §3 k.p.a., w podstawie prawnej wydanej przez GOPS decyzji ustalającej opłatę za dps zawarto nieaktualne rozporządzenie w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy

społecznej oraz nieobowiązujące teksty jednolite ustawy o pomocy społecznej i k.p.a.. Ponadto, w sentencji decyzji administracyjnej, ustalającej opłatę za dps umieszczono zapis dotyczący odpłatności gminy za pobyt w dps. Informacje takie dla wiadomości strony winny się znaleźć w uzasadnieniu decyzji. Jednocześnie zespół inspektorów stwierdził, iż zawiadomienie klienta wydane na podstawie art. 36 § 2 k.p.a. nie zawierało informacji o nowym terminie załatwienia sprawy.

Stwierdzone nieprawidłowości odnoszą się do: spraw formalno - prawnych oraz sposobu realizacji świadczeń pomocy społecznej. Wynikają one z niedostatecznego stosowania obowiązujących przepisów prawnych przy wykonywaniu zadań ustawowych. Istniejący stan rzeczy może skutkować nieprawidłowym funkcjonowaniem jednostki pod względem organizacyjnym oraz niewłaściwym wykonywaniem powierzonych zadań.

Na podstawie § 17 ust. 2 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej, wskazuje się Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brodnicy, jako osobę odpowiedzialną za powstanie nieprawidłowości oraz za podjęcie odpowiednich działań, w celu ich usunięcia.

Stwierdzony przez kontrolujących brak realizacji 5 zaleceń pokontrolnych oraz częściowa realizacja 1 zalecenia z 10 zaleceń wskazanych do realizacji w wyniku kontroli problemowej, podlega karze pieniężnej w trybie art. 130 ustawy. W związku z powyższym, na podstawie art. 131 ust. 1 ustawy, karę pieniężną, w drodze decyzji administracyjnej wymierzy Wojewoda Kujawsko-Pomorski.

Mając na względzie ponowne, w wyniku kontroli sprawdzającej, stwierdzenie nieprawidłowości, które nie zostały wyeliminowane w wyniku wniosków i zaleceń pokontrolnych do realizacji, których była Pani zobowiązana na podstawie, przywołanych we wstępie, zaleceń pokontrolnych nr WPS.III.9421.4.10.2013 z dnia 18 grudnia 2013 r., w związku z zakończeniem postępowania kontrolnego, działając w oparciu o art. 128 ust. 1 ustawy, z uwzględnieniem § 16 ust. 1 rozporządzenia w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej, przekazując powyższe uwagi i wnioski Wojewoda Kujawsko-Pomorski zaleca:

1. Dostosowanie Statutu do obowiązujących przepisów prawa.
Termin realizacji: 31 stycznia 2019 r.
2. Dostosowanie zatrudnienia pracowników socjalnych do jednej z norm ustawowych, wynikających z art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy.
Termin realizacji: 31 stycznia 2019 r.
3. W celu określenia sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby lub rodziny, znajdujących się w trudnej sytuacji rodzinnej, zawieranie przez pracowników socjalnych i rzetelne sporządzanie, kontraktów socjalnych na druku kontraktu socjalnego, określonym rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 listopada 2010 r. w sprawie wzoru kontraktu socjalnego (Dz. U. z 2010 r. poz. 1439).
Termin realizacji: na bieżąco
4. Sporządzanie decyzji administracyjnych, zgodnie z wytycznymi określonymi w art 107 § 1 i 3 k.p.a., w szczególności właściwe oznaczanie organu wydającego decyzję, zawieranie uzasadnienia prawnego – w szczególności w postępowaniach, dotyczących domów pomocy społecznej, usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania oraz specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania klienta dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
Termin realizacji: na bieżąco
5. Precyzyjne określanie formy przyznanej pomocy, w przypadku usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania klienta i specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania klienta dla osób z zaburzeniami psychicznymi, poprzez wskazywanie konkretnej liczby godzin usług

w określonych godzinach i dniach tygodnia, a w przypadku specjalistycznych usług opiekuńczych, dodatkowo z podziałem na określonych specjalistów.

Termin realizacji: na bieżąco

6. Przyznawanie świadczeń w formie usług opiekuńczych z datą nie wcześniejszą, niż data wydania decyzji administracyjnej.

Termin realizacji: na bieżąco

7. Przestrzeganie postanowień uchwały rady gminy, wydanej na podstawie art. 50 ust. 6 ustawy o pomocy społecznej, w szczególności w zakresie sposobu wnoszenia odpłatności należnej za usługi opiekuńcze.

Termin realizacji: na bieżąco

8. Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania klienta oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w taki sposób, aby zapewnić możliwość realizacji wszystkich godzin usług przyznanych wydanymi decyzjami, zgodnie z orzeczeniem oraz prowadzenie nadzoru nad jakością i terminowością wykonywanych usług wyżej wymienionych i prowadzenie stosownej dokumentacji w tym zakresie.

Termin realizacji: na bieżąco

9. Sporządzanie aktualizacji wywiadu, w przypadku osoby lub rodziny korzystających stale z usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, w trybie § 9 rozporządzenia z dnia 25 sierpnia 2016 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Termin realizacji: na bieżąco

10. Należyte stosowanie przepisów rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. z 2005 r. poz. 1598 z późn. zm.) w przypadku przyznawania specjalistycznych usług opiekuńczych finansowanych z zadań zleconych gminie, w szczególności w zakresie: rodzajów suo i nazewnictwa ustalonego w § 2, ustalenia ceny 1 godz. suo wraz z analizą, wynikającą z § 4 ust. 4, a także terminu, miejsca i sposobu wnoszenia odpłatności, określonych w § 5.

Termin realizacji: na bieżąco

11. Zlecenie realizowania specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi, wyłącznie specjalistom posiadającym kwalifikacje, doświadczenie i przeszkolenia, wymagane i określone § 3 rozporządzenia w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych.

Termin realizacji: na bieżąco

12. Prawidłowe stosowanie przepisu § 4 pkt 2 rozporządzenia w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych, dotyczącego przyjęcia minimalnego poziomu dochodu, od którego oblicza się wysokość odpłatności za suo, zgodnie z przedziałami dochodowymi określonymi w tabeli wynikającej z § 4 pkt 3 ww. rozporządzenia.

Termin realizacji: na bieżąco

13. Uregulowanie sytuacji prawnej i faktycznej, dotyczącej odpłatności poniesionych przez klientów korzystających z suo w okresie 01.01.2016 r.– 30.06.2017 r., odrębnie dla każdego świadczeniobiorcy.

Termin realizacji: bez zbędnej zwłoki

14. Dokonanie, w trybie art. 255 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.), dochodów budżetowych związanych z realizacją specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi za 2016 r. w wysokości 2.971,23 zł oraz w wysokości 4.045,72 zł za I półrocze 2017 r., nieodprowadzonych

w wymaganych terminach z powodu nieprawidłowego procedowania w zakresie ustalenia odpłatności za ww. suo.

Należności w kwocie powiększonej o odsetki w wysokości określonej, jak dla zaległości podatkowych, liczone do dnia zapłaty, należy przekazać przelewem na konto Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy nr 59 1010 1078 0074 0322 3100 0000,

Termin realizacji: 14 dni od otrzymania niniejszych zaleceń

- 15.** Rzetelne sporządzanie sprawozdań MRPiPS-03 w szczególności w zakresie udzielonych świadczeń w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych finansowanych z zadań zleconych gminie, z uwzględnieniem wytycznych publikowanych na stronach Głównego Urzędu Statystycznego.

Termin realizacji: na bieżąco

- 16.** W podstawach prawnych decyzji dotyczących postępowań w sprawie domów pomocy społecznej, stosowanie aktualnych przepisów prawa wraz z publikatorami.

Termin realizacji: na bieżąco

- 17.** W orzeczeniach decyzji administracyjnej ustalającej opłatę za dom pomocy społecznej, umieszczanie kwotę odpłatności orzeczonej wyłącznie dla klienta.

Termin realizacji: na bieżąco

- 18.** Rzetelne przestrzeganie przepisu art. 36 § 2 k.p.a. i wskazywanie nowego termin załatwienia sprawy w zawiadomieniach dla klienta.

Termin realizacji: na bieżąco

W wyżej wymienionych kwestiach działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brodnicy wymaga podjęcia stosownych działań. Po zrealizowaniu powyższych zaleceń jednostka wykonywać będzie zadania statutowo-ustawowe w wymaganym wymiarze.

Ponadto, Wojewoda Kujawsko-Pomorski w celu zapewnienia ciągłości procesu decyzyjnego w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej w trakcie przewidzianych i nieprzewidzianych nieobecności Kierownika GOPS zaleca skorzystanie z ustawowego uprawnienia w trybie art. 110 ust. 8 i złożenie wniosku do Wójta, celem upoważnienia dodatkowej osoby do wydawania decyzji z zakresu pomocy społecznej oraz formalne uregulowanie zastępowania Kierownika GOPS, jako osoby kierującej jednostką, podczas jego nieobecności. Jednocześnie zwraca się uwagę na konieczność ujednolicenia schematu organizacyjnego, stanowiącego załącznik do regulaminu organizacyjnego.

Na podstawie art. 128 ustawy o pomocy społecznej:

1. kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia,
2. Wojewoda ustosunkowuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia,
3. w przypadku nieuwzględnienia przez Wojewodę zastrzeżeń kontrolowana jednostka w terminie 30 dni obowiązana jest do powiadomienia Wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków,
4. w przypadku uwzględnienia przez Wojewodę zastrzeżeń, o których mowa w pkt 2 kontrolowana jednostka w terminie 30 dni jest obowiązana do powiadomienia Wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków, o których mowa w pkt 1, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych przez Wojewodę zastrzeżeń,
5. w przypadku stwierdzenia istotnych uchybień w działalności jednostki organizacyjnej pomocy społecznej albo kontrolowanej jednostki Wojewoda, niezależnie od przysługujących mu innych środków, zawiadamia o stwierdzonych uchybieniach organ założycielski tych jednostek lub organ zlecający kontrolowanej jednostce realizację zadania z zakresu pomocy społecznej,

6. organ, o którym mowa w pkt 5, do którego skierowano zawiadomienie o stwierdzonych istotnych uchybieniach, jest obowiązany, w terminie 30 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o stwierdzonych uchybieniach, powiadomić Wojewodę o podjętych czynnościach.

W przypadku nie wniesienia zastrzeżeń, do niniejszych zaleceń pokontrolnych proszę o poinformowanie Wydziału Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszcy, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wniosków z kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku podjęcia zaleconych działań.

Jednocześnie informuję, iż w przypadku braku realizacji zaleceń pokontrolnych we wskazanym terminie, zostanie wszczęte postępowanie administracyjne w trybie art. 131 ustawy, zmierzające do wymierzenia kary pieniężnej, określonej w przepisie art. 130 ust. 1 przedmiotowej ustawy.

WOJEWODA KUJAWSKO-POMORSKI